

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dialogvs De Veneratione & inuocatione sancto[rum],
co[n]tra perfidia[m] Lutherana[m], ad reuerendissimu[m]
in Chr[ist]o patre[m], illustrissimu[m]q[ue] principe[m] &
d[omi]n[u]m D. Herma[n]nu[m] de ...**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniae, 1524

VD16 H 4813

Cap. III. Lonice. co[n]tinuo post prædicta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35673

De inuocatione sanctorum.

applicā, aut (ut uſa fert opinio) Papisticā ecclesiā (ruptis oībus pudoris & modestiē uinculis) subſannātes, uos Priapistica institutis ſynagogā. At obijcies forſitan Luthe. nūq̄ fuiſſe illi⁹ ſniē, nec docuiſſe, mulieres uiroſq̄ ex eō eē ſacerdotes, ſic em̄ ſcribit. Sacerdotes q̄q̄ ſum⁹ in eternū &c. q̄ p̄ ſacerdotiū digni ſum⁹ apparere, p̄ alio orare, & nos in uicē q̄ dei ſūt docere, hec ſacerdotis officia ſunt. Hec ſunt Luth. ſba, p̄ſpicuū at ē, mulieres ad docēdū minie eē ap̄poſitas, q̄re ap̄d Luth. nec ſacerdotes eē p̄nt, ueq̄ ſacerdotalis dignitas ad oēs uiros ita ſeſe extēdit, ut oēs iuxta ſint ſacerdotes. O egregiū Luthe. patrociniū. Profecto nihil neq̄ digni⁹ neq̄ apti⁹ p̄t dici q̄d faciat p̄ Luthe, q̄ propter merito ſcelicē ſe iactet, q̄ talē ſui em̄titi ſacerdotij nactus ſit tutorē, adeo ſuis morib⁹ doctriſq̄ cōueniētē. Vtigit ſit iſtate i his pādam⁹, Petr⁹ apl⁹ ſuū ſbū ex ueteri lege deſumpſit, in q̄ dñs ſic dixit. Et uos eritis mihi in regnū ſacerdotale et gēs ſctā. Mō ſatis cōptū ē, tria illa officia (q̄ Lut. teſte peculiari⁹ ſacerdotū ſunt) etiā in ueteri lege p̄tinuiſſe ad oēs pios & iuſtos uiros, nec tñ lex aleq̄ten⁹ oībus ſacerdotij honorē tribuit. Nā ſi ap̄lo credim⁹, Ex Iuda ortus ē dñs nr̄, in q̄ tribu nihil de ſacerdotib⁹ Moſes locut⁹ ē. Friuolū ergo & ridiculū ē, aſſerere oēs uiros uere eē ſacerdotes, ob ea p̄ſertim officia, q̄ nō ſacerdotib⁹ tñ, uerū etiā & ihs q̄ ſacerdotes nō ſunt, citra diſcrimē cōia ſunt. Poſtremo tota lex ſp̄ ſacerdotes ſegregauit a reliq̄ pp̄lo. Inter duodecim nāq̄ tribus una leuitica ſacerdotio fungebat. Qua ergo frōte q̄ſpiā ex ſbō Petri apl⁹ (q̄d ex lege ueteri aſſūptū ē) colligere conabit⁹, oēs uiros ſine diſcrimie eē ſacerdotes

P Aulus ad Roma. Iuſtificati (inqt) p̄ fidem, pacē habemus ad deū, p̄ dñm noſtrū Ieſum Chriſtū, p̄ quē acceſſum habemus per fidē in grām iſtā, in q̄ ſtam⁹ & gloriāmur in ſpe gloriæ filioꝝ dei, Audimus p̄ Chrm noſtris acceſſum eē ad deū, non per ſanctos.

¶ Haud dubitamus Chriſtum unicū eſſe illum mediātorem, citra quem nulli prorsus hominum ullo pacto ad deum pateat acceſſus, An quæſo hac de cauſa, nullus

Priapistica ſynagoga.

Lib. de libert. christiana.

Non oēs uiri ſūt ſacerdotes Exodi. xix.

Hebræ. vii.

Cap. III. LONICE. cōtinuo poſt prædicta.

THEOLO

Caput tertium.

orādi pro nobis locus sc̄tis relictus est, ut p̄ eos tāq̄ media
tores iter & accessum habeam⁹ ad Christū, p̄ Ch̄m ꝑo ad
deū: qñ quidē & ipsi deū p̄ nobis deprecātes, sub Christi
noīe id agūt, q̄ se exaudiri digni fuerint, ex Christi nimis
meritis hāc grām affecuti sunt. Porro si p̄ solita tua impu
dētia, hāc ificias ire tibi aīus nō desit, ap̄ire habebis ac oñ
dere, ubi nā scriptū sit per sc̄tōs nō esse nobis accessum ad
deū, q̄ adeo in totum damnas.

LONICE
continuo ad
præcedentia.

¶ Qui proprio filio suo nō pepcit & ē. quō etiā cū illo
nō oīa nobis donauit & ē. Si Chr̄s nobis donatus est, er
go & nobis oīa q̄ Christi sunt, donata sunt. Chr̄s est dñs
oīm creaturaz, mortis, inferni, & diaboli, sic & nos p̄ fidē
sumus domini omnium cū Christo.

THEOLO
Lucæ. xxiiij.

¶ Scriptū est, nōne hāc optuit Christū pati, & ita intra
re in gloriā suā, Chr̄s itaq; donec p̄ resurrectionē, mortē
triūpharet, nūdū ut hō, mortis dñs p̄dicāus erat, qñ hāc
ei adhuc dñatura erat, eiusq; impio adhuc subiaccere oport
tuerat, id qd manifeste exprimere uidef ap̄ls, dicēs. Mors
illi ultra nō dñabit. Quāā ergo rōne, nos miseri, mortis
dñi dicemur, cuius tā dūz euadere aut declinare nequimus

Roma. vi.

imperii? Quō dñi inferni quē adeo expauescimus? Quō
dñi diaboli, cū q̄ iuge certamen hñtes, sæpe succūbimus?
Sūt igit cū Chr̄o nobis eaten⁹ donata hāc oīa, q̄tenus cū
Chr̄o donata est nobis charitas, p̄ quā ad nostrā salutē, uti
possumus hisce incōmodis seu aduersis, sicut scriptū ē. Di
ligētibus deū, oīa cooperant̄ in bonū. Quapropter & cha
ritas mortē amplectit̄, eo q̄ hāc uia aut ostiū potius sit ad
uitā btām. Quū ergo hāc ita sese habeant, blasphemia p̄
fecto est nō mediocris, & res Lutheranis deliramētis iure
asscribēda, dicere, nos tot calamitatib⁹ obnoxios, horz pa
riter cū Chr̄o esse dños. Eni uero Chr̄s ubi a mortuis res
surrexit, de his oībus triūphauit, & ita in gloriā suā se rece
pit. Quare nō iniuria oīm horz dñs cēsendus est, id qd si
mul ac resurrexisset, ipse testatus est qñ dicebat. Data est

Roma. viij.

mihi oīs ptās in ccelo & in terra. Nos uero q̄ caducam ac
mortalē ætatē hic transigimus, ancipiti periculo ab aduer

Matth. xxviij

De inuocatione sanctorum.

sarijs mille dolis, mille nocēdi artib⁹ in nos armatis oppu-
gnamur, atq; cū eis cōtinuū nobis bellū est, nēpe q̄ mētes
nostras telis igniferis, letaliq; tinctis ueneno, moliāt cōfi-
gere. Quocirca in hac uita dñi eorū dici nō meremur, cum
hoīs uitā, nō triūphū, sed militiā dixit. Btūs Iob miles ipse Iob. vii.
inuiētissimus, nedū exercitatissimus. Iccirco blasphemix
obnoxius es, q̄ mortales Chrō cōferre ueritus nō sis. Nō
em̄ tale in hac uita nos manet dominiū, sed in alia, qñ tāq̄
cohæredes Christi, in æterna recipiemur tabernacula.

¶ Id qđ clare docet apls Paulus. Oia (inqt) uestra sunt, **LONICE.**
siue Paulus, siue Apollo, siue mūdus, siue uita, siue mors, cōtinuo post
&c. Proinde ex eo Pauli sic infero. Petrus, Paulus, Aug.
Bernar. & oēs dei sc̄ti sunt nři, ergo nos ipsis maiores eri-
mus qui per fidem Christo adhæremus. prædicta.

¶ Hoc in loco plane deliras, & uigilās (ut aiūt) somnias **THEOLO**
Sermo em̄ in p̄sentia nobis est de his dei sc̄tis, q̄ æternā
bitudinis palmā iā acceperūt, qđ & tu fassus es cū diceres
Cæterū de his q̄ in Chrō dormierūt, nō de huius uitæ pe-
grinis hic loqmur. Hoc at loco aplm citas de his loquētē
q̄ hanc mortālē uitā agūt. Proinde nō male tibi qđrat, mē-
dacē memorē eē optere, q̄ alijs subinde petulanter obie-
ctas. Rursus si nos coelicolis p̄feras, & nos futuros eis ma-
iores (cuius sniæ te eē nō p̄cēnit) rñde q̄ te rogo, & dilē-
ma, q̄ proponā enoda. Aut em̄ eā supeminētiam & ptā-
tis p̄rogatiuā nos in terris assequemur, aut in cœlis. Si i ter-
ris, maiores ergo sum⁹ militāter, q̄ erim⁹ beati in cœlo tri-
umphantes, q̄ pabsurdū eē iuxta saluatoris nostri uocē sa-
tis cōstat. Sic em̄ nos instituit. Qui minor est in regno cœ-
lorū, maior est illo, Iohannē intellige Bapti. Si uero alterū **Matth. xi.**
dederis, dic obsecro, quō tūc diuina iustitia reddet unicui **Matth. xvi.**
q̄ iuxta opa sua, si nos fide torpētes oscitantesq; brīs p̄ficia-
mur in cœlo, q̄ Chrō fide admodū adamantina sp̄ adhæse-
rūt. Fortassis & nos gloriosæ dei matri añponis, nec non **Roma. viij.**
apls ecclīæ fundamētis, quū tñ (aplo teste) ipsi primicias **Matth. xix.**
spūs acceperint in terris, q̄s etiā sēsturos sup sedes duode-
cim tribus Israel iudicatueros legimus. Proin hætetica &

blasphema est illatio, quā ex apostolo hic colligis.

LONICE ¶ Nos nō sumus eorū, sed ipī sunt nrī. Quid est nrī, nisi continuo ad subptāte nrā, sub nostro dñatu? Vult ei nos dñari Cephę præcedentiā. Apollini, mortī, uitę, inferis, Chrūs est dñs noster, cæteri sub Chro sancti nō itē, alioq non eēt idē deus & dñs oīm.

THEOLO ¶ Quousq; inuolues snias sermonibus impitis, scriptu-
Iob. xxxvii. ras deprauator? Qñ harū neniā te capiet facietas? Cæte-
rū ut rē paucis aperiamus, linguāq; tibi occludamus, nec

I. Corin. iij.

nō tuis nugis satisficiamus, qbus multos in fraudē & peri-
cula illicis, deliramenta tua ad summā colligere in aīo est,
Primū ut ex animi snia delirares, nosq; cū Chro parit̃ oīm
eē dños oñderes, illud citasti aplī. Oīa nrā sunt, siue Paul⁹,
siue Apollo. Deinde ex eisdē uerbis Petrū et Paulū eē no-
stros collegisti, His iactis fundamētis, extēplo iferēdū du-
xisti aplos nos eē dños. Q. ŷo has nugas sup uno aplī ŷo
bo fundaueris, q̃ inqt, Oīa uestra sunt & c. satis cōstat ex ijs
q̃ iā diximus. Reliquū ergo est discutere aplī uerba, q̃ pa-
cto ipse ea itellegerit, an tuo subscribat iudicio. Neq; em̃ id
difficile ē uidet̃, siqdē apls declarās seipm. cōtinuo subiecit
Sic nos existimet hō, ut ministros Chri et dispēsatores my-

I. Corin. iij.

I. Cor. iij.

h. Corin. xi.

steriorū dei, Et iterū, Quid est Apollo? qd uero Paulus? et
rñdens, ministri inqt eius, cui credidistis, Et alio loco. Mi-
nistri Christi sunt & ego. An nō cōspicis mō aplm, dum
Corinthijs scriberet, Oīa uestra sūt, siue Apollo, siue Pau-
lus & c. de ecclesiastico ministerio mētionē fecisset? quū pe-
culiarit̃ exprimat seipm, aliosq; aplos nō nrōs, sed dei esse
ministros. An ŷo apls uoluit Corinthios (id qd tibi mirū

I. Corin. vi.

I. Corin. iij.

in modū pbat) aplos statuere dños? q de se ad eosdē scri-
bit. Ego sub nullius redigar ptāte, qnetiā et eidē cōminat̃
dicēs, Quid uultis, in uirga ueniā ad uos, an in charitate et
spū māsuetudinis. Rursus aplī sunt pastores nrī, iudices &
aduocati nrī, medici, ppositi, doctores, pedagogi nrī, an ea
de cā sūt absolute nrī? ut hoc obtēto mox iferas, ergo nos
sum⁹ eorū dñi? Nū quis suo dñat pastori, nū subditi, iudici,
aduocatis, & pñonis cliētuli, medicis egroti, ppositis subie-
cti, pedagogis doctoribusq; discipli dñant? Quis ita isanit̃

De inuocatione sanctorum.

ut ea sentiat. Preterea fac ita esse, sicut certe res est, ut in spiritu
liber dispensandis, ecclesie apostoli sint ministri, non tamen christifideles
eo nomine, mox apostolorum dominum censendi sunt. Caterum hæc si more
tuo negaueris, dic age, quid iuris, quid potestatis, quid denique impium
in apostolos habuere christifideles, quos tu solumas eis dominari? Equidem
non uideo, neque tu alid (ut arbitror) nominare poteris, quam potestatem,
pro loco & tempore, ab eis dei mysteria exigendi, nepe quibus dispensa-
tio in salutem fidelium est apostolis diuinitus commissa, Horum sane dis-
pensandorum apostoli se fateantur debitores, Necessitas (inquit) mihi in-
cumbit, uel mihi si non euangelizauero. Necessitas autem hæc, non
ab hominibus, sed a deo precipue nata est atque imposita. Sit ergo pe-
nes christifideles ius exigendi mysteria ab apostolis, cedatque in no-
stram salutem eorum ministerium, an ideo ipsi summi dei ministri,
mox erunt nostri serui, nos vero eorum dominum quippe quibus eregione
obtemperare obligamur, ut dei ministris non nostris. Quis enim ad
nostram salutem eorum terminetur tunc ministerium, non tamen ideo nostrum
sed dei precipientis, in hoc serui dicendi sunt & ministri, nepe,
de quibus nobis prescriptum est, Obedite prepositis uestris. Quenam er-
go est illa potestas nostra dominatiua in apostolos, quam tu ad coelum usque at-
tollis? quam a deo nugis ornas. ne dicam oneras, ut motes putare
credas. Iam quia tibi nihil non ex scripturis ostendi, integrum est,
tuum profecto fuerit, quod primum apire ac docere, ubi uel Christus
uel Paulus uoluerit nos dominari Cephæ & Apollo, quod si id effi-
cere nequeris, desine tandem sanctis incesse, nec defrauda eos
debito honore. Postremo de angelis dicit apostolus, Nonne omnes
sunt administratorij spiritus in ministerium missi, propter eos qui herede-
ritatem accipiunt salutis? Neque tamen ideo angeli in celo trium-
phantes, nostri fuerunt serui, quasi nos eorum constituamur dominum. Quæ enim
potestas nobis in eos est aut permittitur? Habes modo quod spectat & quod gra-
uiter te redigunt tuæ uanissime ieiunctiæ, & quibus te imergunt absur-
ditatibus, imo in manifestas te precipitant contradictiones, & quod ma-
gis hoc patere possit, tale tibi proponimus dilemma. Nos per fidem
inquit sumus domini omnium cum Christo, deinde addis, Christus est dominus noster, ce-
teri sub Christo sancti non ite. Huius uero negationis causam continuo
adiungens, alioquin inquis non esset idem deus & dominus omnium
Tua igitur sententia, si quispiam ex Lutheranorum grege

I. Corin. ix.

Hebræ. xiii.

Hebræ. I.

Caput quartum.

uaniſſimo, abſoluto ſermōe, nos miſeros ſtatuat cū Chrō
oim dñs, ſctōꝝ ſcꝝ mūdi mortes &c. eo euētu nullo mō
diuina ledit maietas, nō uiolat eius dominiū. Verū ſi qꝛe
ſtricto ſermone dixerit ſctōs Chrō cōregnantes, dñs ho
minū in terra degētū, mox cōmiſſum eſt crimē lēſæ maie
ſtatis diuinæ, mox unitas dei tollit, mox nō eſt unus deus,
& dñs oim. Nō poſſum equidē nō mirari, q̄ te intēperies
teneat, ut hāc tibi pſuadeas. Profecto nec delirus ſenex,
nec garrula, nec temulēta anus talia ſomniaret, tm̄ abeſt,
ut quiſpiā fidē adhiberet

¶ Lonicerus cōtinuo ad pꝛecedētia. Cap. III.

LONICE

NOs poti⁹ exaudiet q̄ illos, etiā ſi pro nobis orarent,
q̄ fugere ad ſctōs certiffimū ſit argumētū deſpera
būdi de bona dei uolūtate, bñficentia & miſēdia.

THEOLO

Roma. viij.

¶ Hic ad noua pinde atq; pigmei & nani faciūt, confu
gis arma, qbus par eē etiā ſi te rūperes minime uales. Euol
ue ſcripturas, fige mētis oculos in eis, & nihil inuenies qd
deſideres. Nonne ſic ſcriptū eſt? Spūs adiuuat infirmitatē
nr̄am, nā qd oremus ſic ut optet nescim⁹, ſed ipſe ſpūs po
ſtulat (hoc ē poſtulare nos facit) pro nob, gemitib⁹ inenar
rabilibus inſpirando, uotū deſideriūq; poſtulādī, ut opor
tet quale publicano uſu ueniſſe, euangelica reſert hīſtoria
Quare actus ipſe orandi meritorius eſt, nēpe q̄ a uirtute re
ligionis, ſpūſctō motore, ac pene eius inſtinctu, ac impul
ſu proficiſcit. Atq; hāc q̄ diximus nō alio tendūt, q̄ ut nō
ignoremus, ipm dñm deū in cōſerēdis ſuis bñficijs, ita cō
cinne & nō citra ordinē, etiā reſpicere ad diſpoſitionē, ani
mūq; eius pro q̄ fundit orō, nedū ad ipſi⁹ interpellantis in
ſtantiā. Dicit nāq; ipſe dñs oīpotens. Ad quē aſpiciā, niſi
ad paupculū corde, & tremētē ſermōnes meos. Huc acce
dit & illud Chriſo. Hnt (ingt) uim pro nobis, & qdē max
imā, orōnes ſupplicationeſq; ſctōꝝ, ſed tūc profecto, quū
nos qꝛq; ad idipſum p grām poſcimus. Porro ut candid⁹ le
ctor recte intelligat, cōſiderandū eſt, nō paruo diſcrimine
diſtare, deū precari, & hoīem orare, Hō em̄ ob id orat, ut
annuat pmittatq; id, ad qd añ paratus non erat, ut mutet q̄

Eſaiæ. lxi.

Sup Mat. ho
milia. v.

Qz dñter pe
um oram⁹ &
hominam.